

C-498/20. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2020. szeptember 29.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Rechtbank Midden-Nederland (Hollandia)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2020. szeptember 2.

Felperes:

ZK mint JM-nek, a BMA Nederland BV felszámolójának jogutódja

Alperes:

BMA Braunschweigische Maschinenbauanstalt AG

Beavatkozó:

Stichting Belangbehartiging Crediteuren BMA Nederland

Az alapeljárás tárgya

A felszámoló annak megállapítását kéri, hogy a BMA Braunschweigische Maschinenbauanstalt AG (a továbbiakban: BMA AG) megsértette leányvállalata, a BMA Nederland B. V. (a továbbiakban: BMA NL) fizetésektelen társaság valamennyi hitelezőjével szemben fennálló gondossági kötelezettségét, ezáltal jogellenesen járt el, és felelős a valamennyi hitelező által elszenvedett kárért. Ezenkívül a felszámoló annak megállapítását kéri, hogy a BMA AG – valamennyi hitelezőnek a BMA NL-lel szemben fennálló követelésének behajthatatlan része erejéig – köteles valamennyi hitelező javára a BMA NL-nek a fizetésektelenségi eljárás körébe tartozó vagyonába kártérítést fizetni.

A Stichting Belangbehartiging Crediteuren BMA Nederland (a továbbiakban: Stichting) annak megállapítását kéri, hogy a BMA AG jogellenesen járt el i) a BMA NL valamennyi hitelezőjével szemben, illetve ii) azon hitelezőkkel

szemben, akik bíztak abban, hogy a BMA NL teljesíti a velük szemben vállalt kötelezettségeket, mivel a BMA AG e célból megfelelő finanszírozást bocsát a BMA NL rendelkezésére, illetve iii) azon hitelezőkkel szemben, akik intézkedéseket hozhattak volna annak megakadályozása érdekében, hogy a BMA NL-lel szembeni követeléseik teljesítése elmaradjon, ha a további finanszírozásnak a BMA AG általi megszüntetése előtt erről tudomással bírtak. A Stichting azt kéri továbbá, hogy a bíróság kötelezze a BMA AG-t mint harmadik személyt a BMA NL valamennyi hitelezője (kamatokat is magában foglaló) teljes követelésének első felszólításra történő kifizetésére.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az uniós jog értelmezése, EUMSZ 267. cikk

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. kérdés:

a) Úgy kell-e értelmezni a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (átdolgozás) (HL 2012. L 351., 1. o.; a továbbiakban: „Brüsszel Ia” rendelet) 7. cikkének 2. pontjában szereplő „[az a hely], ahol a káresemény bekövetkezett” kifejezést, hogy „a károkozó esemény bekövetkezésének helye” (az elkövetés helye) azon társaság székhelye, amely nem tudja kielégíteni a hitelezői követeléseit, amennyiben ez a behajthatatlanság abból ered, hogy e társaság anyavállalata megsértette az e hitelezőkkel szemben fennálló gondossági kötelezettségét?

b) Úgy kell-e értelmezni a „Brüsszel Ia” rendelet 7. cikkének 2. pontjában szereplő „[az a hely], ahol a káresemény bekövetkezett” kifejezést, hogy „a kár bekövetkezésének helye” (a kár bekövetkezésének helye) azon társaság székhelye, amely nem tudja kielégíteni a hitelezői követeléseit, amennyiben ez a behajthatatlanság abból ered, hogy e társaság anyavállalata megsértette az e hitelezőkkel szemben fennálló gondossági kötelezettségét?

c) Szükségesek-e azt igazoló további körülmények, hogy a kielégítési lehetőséget nem biztosító társaság székhelye szerinti bíróság rendelkezik joghatósággal, és ha igen, melyek ezek a körülmények?

d) Jelentősséggel bír-e a „Brüsszel Ia” rendelet 7. cikkének 2. pontja értelmében joghatósággal rendelkező bíróság meghatározása szempontjából az a körülmény, hogy a hitelezői követeléseit kielégíteni nem képes társaság holland felszámolója jogellenes károkozásból eredő kártérítés iránti keresetet indított a fizetéseképtelenségi eljárás körébe tartozó vagyon értékesítésével kapcsolatos törvényes feladatkörében és valamennyi hitelező javára (azonban nem valamennyi

hitelező nevében)? Az ilyen kereset azt eredményezi, hogy az egyes hitelezők egyéni helyzetét nem vizsgálják, és azon harmadik személy számára, amellyel szemben követelést érvényesítenek, nem áll rendelkezésre a felszámolóval szemben valamennyi olyan védekezési eszköz, amely az egyes hitelezőkkel szemben esetlegesen rendelkezésére állt volna.

e) Jelentőséggel bír-e a „Brüsszel Ia” rendelet 7. cikkének 2. pontja értelmében joghatósággal rendelkező bíróság meghatározása szempontjából az a körülmény, hogy azon hitelezők egy részének székhelye, akik javára a felszámoló keresetet indít, nem az Európai Unió területén található?

2. kérdés:

Más választ kell-e adni az első kérdésre, ha egy olyan alapítvány által indított keresetről van szó, amelynek célja az első kérdés értelmében kárt elszenvedő hitelezők kollektív érdekeinek képviselése? Az ilyen közérdekű kereset azt eredményezi, hogy az érintett eljárásban nem állapítják meg, hogy a) hol található e hitelezők székhelye, b) milyen különös körülmények között keletkeztek az érintett hitelezőknek a társasággal szemben fennálló követelései, és c) áll-e fenn a fenti értelemben vett gondossági kötelezettség az egyes hitelezőkkel szemben, és e kötelezettséget megszegték-e.

3. kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a „Brüsszel Ia” rendelet 8. cikkének 2. pontját, hogy amennyiben az eredeti eljárás bírósága hatályon kívül helyezi a joghatóságát ezen eljárás tekintetében megállapító határozatát, ezáltal automatikusan elveszíti a beavatkozó által indított keresetre vonatkozó joghatóságát?

4. kérdés:

a) Úgy kell-e értelmezni a szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról szóló, 2007. július 11-i 864/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2007. L 199., 40. o.; helyesbítés: HL 2016. L 39., 63. o.; a továbbiakban: „Róma II” rendelet) 4. cikkének (1) bekezdését, hogy „azon ország [...], amelyben a kár bekövetkezik”, az az ország, amelyben azon társaság székhelye található, amely nem tudja megtéríteni azt a kárt, amelyet a hitelezők a gondossági kötelezettség fent említett megszegése miatt szenvedtek el?

b) Jelentőséggel bír-e ezen ország meghatározása szempontjából az a körülmény, hogy a kereseteket – a fizetéseképtelenségi eljárás körébe tartozó vagyon értékesítésével kapcsolatos törvényes feladatkörében – egy felszámoló és – valamennyi hitelező javára (azonban nem valamennyi hitelező nevében) – egy kollektív érdekeket képviselő szervezet indította?

c) Jelentőséggel bír-e ezen ország meghatározása szempontjából az a körülmény, hogy a hitelezők egy részének székhelye nem az Európai Unió területén található?

d) Azon körülmény, hogy a fizetésektelen holland társaság és az anyavállalata között finanszírozásról szóló megállapodások voltak érvényben, amelyekben joghatósági kikötéssel a német bíróságok joghatóságáról rendelkeztek, és a német jogot nyilvánították alkalmazandónak, azt eredményezi-e, hogy a BMA AG állítólagos jogellenes károkozása a „Róma II” rendelet 4. cikkének (3) bekezdése értelmében nyilvánvalóan szorosabban kapcsolódik egy Hollandiától eltérő országhoz?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések

A fizetésektelenségi eljárásról szóló, 2000. május 29-i 1346/2000/EK tanácsi rendelet (HL 2000. L 160., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 1. kötet, 191. o.; helyesbítés: HL 2006. L 234., 43. o.; a továbbiakban: fizetésektelenségi rendelet): 3. cikk

A szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról szóló, 2007. július 11-i 864/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2007. L 199., 40. o.; helyesbítés: HL 2016. L 39., 63. o.; a továbbiakban: „Róma II” rendelet): 4. cikk

A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2012. L 351., 1. o.; a továbbiakban: „Brüsszel Ia” rendelet): a 7. cikk 2. pontja, a 8. cikk 1. és 2. pontja

2013. július 18-i ÖFAB-ítélet, C-147/12, EU:C:2013:490 (a továbbiakban: ÖFAB-ítélet); 2015. május 21-i CDC Hydrogen Peroxide ítélet, C-352/13, EU:C:2015:335 (a továbbiakban: CDC-ítélet); 2019. február 6-i NK ítélet, C-535/17, EU:C:2019:96 (a továbbiakban: NK ítélet)

A hivatkozott nemzeti rendelkezések

A Burgerlijk Wetboek (polgári törvénykönyv, a továbbiakban: BW)

A BW 3:305a. cikke (1) bekezdésének szövege a következő:

„1. A teljes jogképességgel rendelkező alapítvány vagy egyesület más személyek azonos érdekeinek védelmét szolgáló keresetet indíthat, amennyiben ezen érdekeket az alapszabálya szerint képviseli.”

A felszámoló úgynevezett Peeters/Gatzen-kereset indítására vonatkozó jogosultsága

A Hoge Raad (legfelsőbb bíróság, Hollandia) 1983. január 14-i Peeters/Gatzen ítéletében (NL:HR:1983:AG4521) először állapították meg, hogy a felszámoló jogellenes károkozásból eredő kártérítési követelést érvényesíthet a fizetésektelen adós hitelezőinek megkárosításában részt vevő harmadik személyekkel szemben még akkor is, ha magát a fizetésektelen adóst nem illette

meg ilyen jog. Ha a felszámoló ilyen „Peeters/Gatzen”-keresetet indít, akkor valamennyi hitelező érdekét képviseli. A felszámoló valamennyi hitelező érdekében indítja a keresetet, és az ebből származó bevétel a fizetési képtelenségi eljárás körébe tartozó vagyon részévé válik.

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 A BMA NL holland társaság élelmiszeripari gépek gyártására és értékesítésére szakosodott. E társaság egyetlen tulajdonosa a BMA Groep B. V. (a továbbiakban: BMA Groep) volt, amely 100%-ban a német BMA AG társaság tulajdonában állt. A BMA Groep jogosult volt a BMA NL ügyvezetőinek kijelölésére és visszahívására. Bizonyos időszakokra a BMA AG munkavállalói voltak kijelölve a BMA NL alapító okirat szerinti ügyvezetőinek. A BMA NL ügyvezetésének fontos döntései és intézkedései esetében az a kötelezettség volt érvényben, hogy ezeket jóváhagyás céljából a BMA Group elé kellett terjeszteni, amely ezt követően beszerezte a BMA AG jóváhagyását.
- 2 2004 és 2011 között a BMA AG összesen 38 millió euró összegű kölcsönt nyújtott a BMA NL részére. A finanszírozás egy bankszámlán keresztül történt, amelyet a BMA NL a Deutsche Bank Nederland B. V.-nél vezetett. Emellett a BMA AG kezességet vállalt a BMA NL tartozásaiért is, és tőke-hozzájárulást nyújtott a BMA NL javára.
- 3 Amikor a BMA AG 2012 elején megszüntette a pénzügyi támogatást, a BMA NL felszámolási eljárás megindítását kérte. 2012. április 3-án megállapították a BMA NL fizetési képtelenségét. A fizetési képtelenségi eljárás körébe tartozó vagyonban található eszközök nem elegendők valamennyi hitelező (teljes) kielégítésére. Az előzetesen jóváhagyott, nem biztosított követelések teljes összegének 71%-a német hitelezőkre, elsősorban magára a BMA AG-re és Németországban székhellyel rendelkező, a BMA AG csoporthoz tartozó más társaságokra esik. A többi ki nem elégített hitelező különböző országokban rendelkezik székhellyel: Hollandiában, az Európai Unió más tagállamaiban és az Európai Unió kívüli országokban.
- 4 Ilyen körülmények között a felszámoló – valamennyi hitelező érdekében – „Peeters/Gatzen”-keresetet indított a BMA AG-vel szemben a kérdést előterjesztő bíróság előtt. A 2018. május 23-i ítéletével a kérdést előterjesztő bíróság a fizetési képtelenségi rendelet 3. cikke szerint megállapította joghatóságát e kereset elbírálására.
- 5 A Stichtinget 2016. június 21-én alapították, és annak célja a BMA NL azon hitelezői érdekeinek képviselete, amelyek a BMA AG magatartása következtében kárt szenvedtek el. A Stichting csatlakozási szerződést kötött több mint 50 hitelezővel, akiknek együttes követelései a BMA AG-hez nem kapcsolódó hitelezők valamennyi jóváhagyott, nem biztosított követelésének mintegy 40%-át teszik ki.

- 6 2018. augusztus 15-én a Stichting a felszámoló és a BMA AG közötti eljárásba való beavatkozás engedélyezését kérte a kérdést előterjesztő bíróságtól. A kérdést előterjesztő bíróság a 2019. január 30-i ítéletével helyt adott a kérelemnek, és ezen ítéletben a „Brüsszel Ia” rendelet 8. cikkének 2. pontja alapján megállapította joghatóságát a beavatkozási kereset tekintetében. E rendelkezés szerint harmadik fél perbevonásával folyó perben az alperes az eredeti eljárás bírósága előtt perelhető.
- 7 A BMA AG azt kérte a kérdést előterjesztő bíróságtól, hogy a 2019. február 6-i NK ítéletre tekintettel vizsgálja felül a 2018. május 23-i és 2019. január 30-i ítéletet. Ebben az ítéletben a Bíróság kifejtette, hogy a felszámoló által indított „Peeters/Gatzen”-kereset nem a fizetésektelenségi rendelet, hanem a „Brüsszel Ia” rendelet (előzményrendeletének) hatálya alá tartozik. A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a 2018. május 23-i ítélete ennél fogva ténylegesen nem tartható fenn, felteszi azonban a kérdést, hogy meg kell-e állapítania a joghatósága hiányát, vagy adott esetben a „Brüsszel Ia” rendelet alapján vagylagos joghatóság állapítható-e meg.

Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei

Általános megjegyzések

- 8 A felszámoló és a Stichting is úgy véli, hogy a BMA AG jogellenesen járt el a BMA NL valamennyi hitelezőjével vagy e társaság hitelezőinek egy részével szemben. Ebben az összefüggésben a felszámoló előadja, hogy a BMA AG egy kockázattal érintett pénzügyi konstrukciót hozott létre és tartott fenn, amely a BMA NL alultőkésítéséhez és a saját tőke csökkenéséhez vezetett. A BMA AG azt a hamis benyomást keltette a hitelezőkben, hogy leányvállalata, a BMA NL hitelképes, miáltal e társaság további adósságokba bocsátkozhat.
- 9 A korlátlan likviditási támogatás éveit követően a BMA AG hirtelen megszüntette a BMA NL részére nyújtott finanszírozást, ami tagadhatatlanul a BMA NL fizetésektelenségét eredményezte. A BMA AG sem a pénzügyi konstrukció kezdetekor, sem annak folytatásakor, illetve megszüntetésekor nem vette figyelembe a BMA NL valamennyi hitelezőjének érdekeit. Ennél fogva a BMA AG megsértette az e hitelezőkkel szemben fennálló gondossági kötelezettségét, mivel szorosan kapcsolódott a BMA NL-hez, és lehetősége volt az esetleges beavatkozásra. Alapos rálátással rendelkezett ugyanis a BMA NL (pénzügyi) vállalkozási politikájára és ügyleteire.
- 10 A Stichting is rámutat arra, hogy a hitelezők bíztak abban, hogy a BMA NL teljesíti a velük szemben fennálló kötelezettségeket, mivel a BMA AG e célból (a jövőben is) megfelelő finanszírozást bocsát rendelkezésre. Az anyavállalat általi finanszírozás hirtelen megszüntetése következtében a hitelezők nem tudtak megfelelő időben intézkedéseket hozni annak megakadályozására, hogy e holland társasággal szemben fennálló követeléseik kiegyenlítése elmaradjon.

- 11 A Stichting és a felszámoló keresetének alapja azonos. A felszámoló álláspontja szerint azonban a BMA AG-nek – a BMA NL-nek a hitelezőkkel szemben fennálló esedékes tartozásai erejéig fizetendő – kártérítést a fizetéseképtelenségi eljárás körébe tartozó vagyonba kell teljesítenie, miközben a Stichting véleménye szerint e kártérítés közvetlenül az érintett hitelezők részére fizetendő. A Stichting által indított kereset a BW 3:305a. cikke értelmében vett közérdekű kereset.
- 12 A felek eltérő álláspontot képviselnek továbbá a „Brüsszel Ia” rendelet 7. cikke 2. pontjának alkalmazása tekintetében. E rendelkezés szerint valamely személy jogellenes károkozással, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügyekben annak a helynek a bírósága előtt perelhető, ahol a káresemény bekövetkezett. E hely alatt azt a helyet értik, ahol a kár bekövetkezett (*a kár bekövetkezésének helye*), valamint azt a helyet, ahol a kárral okozati összefüggésben álló esemény bekövetkezett (*az elkövetés helye*).
- 13 A felszámoló és a BMA AG azon kérdés tekintetében is eltérő álláspontot képvisel, hogy mely nemzeti jog alkalmazandó a „Róma II” rendelet 4. cikkének (1) bekezdése értelmében. E rendelkezés szerint a jogellenes károkozásból eredő szerződésen kívüli kötelmi viszonyra főszabály szerint azon ország jogát kell alkalmazni, amelyben a kár bekövetkezik (*a kár bekövetkezésének helye*), függetlenül attól, hogy mely országban következett be a kárt okozó esemény (*az elkövetés helye*), valamint függetlenül attól, hogy ezen esemény közvetett következményei mely országban vagy országokban következnek be.

A felszámolónak a holland bíróságok joghatóságára és az alkalmazandó jogra vonatkozó érvei

- 14 A felszámoló arra hivatkozik, hogy a holland bíróságok a „Brüsszel Ia” rendelet 7. cikkének 2. pontja szerint joghatósággal rendelkeznek a követelése elbírálására. Az ÖFAB ítéletre való hivatkozással a felszámoló előadja, hogy az *elkövetés helye* Hollandiában található. A BMA AG jogellenes magatartásának lényege ugyanis a BMA NL strukturális alultőkésítésének előidézése és fenntartása. Ezt a cselekményt Hollandiában hajtották végre, mivel a BMA NL alapító okirat szerinti székhelye Hollandiában volt, és e társaság az üzleti tevékenységét ebben az országban végezte, és mivel a kiüresített tőkéje is itt található.
- 15 A felszámoló álláspontja szerint Hollandia *a kár bekövetkezése helyének* is tekinthető, mivel a valamennyi hitelező által elszenvedett eredeti kár Hollandiában következett be. Ezen eredeti kár ugyanis a BMA NL tőkéje csökkenésének felel meg, ami azzal a következménnyel jár, hogy csekélyebb a fizetéseképtelenségi eljárás körébe tartozó vagyonból történő kielégítés lehetősége. Az egyes hitelezők végleges kára erre vezethető vissza. Azon körülmény, hogy *a kár bekövetkezésének helye* Hollandiában található, a felszámoló véleménye szerint nem csak egy olyan ok, amiért a holland bíróságokat a felszámoló követelésének elbírálására joghatósággal rendelkezőnek kell tekinteni, hanem azt is eredményezi, hogy a holland jog alkalmazandó.

A BMA AG-nek a holland bíróságok joghatóságára és az alkalmazandó jogra vonatkozó érvei

- 16 A BMA AG úgy véli, hogy nem a holland, hanem a német bíróságok rendelkeznek joghatósággal a felszámoló és a Stichting követeléseinek elbírálására. A főszabályt, amelynek értelmében az alperes lakóhelye szerinti bíróság rendelkezik joghatósággal, szűken kell értelmezni. Ezenkívül a követelések elbírálására vonatkozó joghatóságot minden követelés tekintetében külön kell meghatározni, és nem követelések egy csoportjára vonatkozóan, mint egy „Peeters/Gatzen”-kereset vagy egy közérdekű kereset esetében.
- 17 A BMA AG álláspontja szerint Hollandia nem tekinthető sem *az elkövetés helyének*, sem *a kár bekövetkezése helyének*. Az *elkövetés helye* nem Hollandiában található, mivel a BMA AG valamennyi állítólagos cselekményt Németországban, a székhelye szerinti országban hajtotta végre. Ezenkívül a BMA NL tartozásainak nagy része (71%-a) Németországban székhellyel rendelkező hitelezőkre vonatkozik. Hollandia *a kár bekövetkezésének helyeként* sem jön tekintetbe, mivel tisztán pénzügyi kárról van szó, amelynek bekövetkezési helye – további körülmények hiányában – nem lehet a BMA NL vagyonának helye.
- 18 A BMA AG azt az álláspontot képviseli, hogy a német jog alkalmazandó, mivel Németországot tekinti *a kár bekövetkezése helyének*.

A Stichtingnek a holland bíróságok joghatóságára vonatkozó érvei

- 19 A Stichting nem tett nyilatkozatot az alkalmazandó joggal kapcsolatban. A joghatóság kérdése tekintetében arra hivatkozik, hogy a holland bíróságok rendelkeznek joghatósággal a követelések elbírálására. Amennyiben a kérdést előterjesztő bíróság joghatósággal nem rendelkezőnek minősül a felszámoló követelések tekintetében, ez még nem jelenti azt, hogy e bíróság nem rendelkezik joghatósággal a Stichting mint beavatkozó követeléseire. A nemzeti eljárásjog szerint ugyanis a bíróság főszabály szerint kötve van az olyan végleges határozatokhoz, mint amellyel a „Brüsszel Ia” rendelet 8. cikkének 2. pontja értelmében engedélyezte a Stichting beavatkozását.
- 20 A Stichting véleménye szerint a holland bíróságok joghatósága a jelen ügyben a „Brüsszel Ia” rendelet 8. cikkének 1. pontjára is alapozható, mivel a (Hollandiában székhellyel rendelkező) felszámoló kereseteinek eredményessége a Stichting által a BMA AG-vel szemben érvényesített követelések megalapozottságától, illetve megalapozatlanságától függ. Ennélfogva kellően szoros kapcsolat áll fenn a két kereset között.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid bemutatása

- 21 Az alapeljárásban nem állapítható meg minden további nélkül, hogy hol található *az elkövetés helye* és *a kár bekövetkezésének helye*. *A kár bekövetkezésének helye* – *az elkövetés helye* mellett – azért fontos, hogy meghatározható legyen, mely

bíróság rendelkezik joghatósággal egy jogellenes károkozáson alapuló kereset elbírálására. Ezenkívül *a kár bekövetkezésének helye* főszabály szerint döntő jelentőséggel bír a jogellenes károkozásra alkalmazandó jog tekintetében.

- 22 *Az elkövetés helyét* illetően azt kifogásolják, hogy a BMA AG megsértette a valamennyi hitelezővel szemben fennálló gondossági kötelezettségét. A BMA AG-nek ténylegesen felrótt magatartás a Hollandiában székhellyel rendelkező leányvállalata részére nyújtott (a felszámoló véleménye szerint kockázatos) finanszírozás vállalása és fenntartása, e finanszírozás megszüntetése és e leányvállalat hitelezőinek a finanszírozás megszüntetéséről való, nem megfelelő időben történő tájékoztatása volt. Ha *az elkövetés helyének* meghatározásához azt a helyet vesszük alapul, ahol a finanszírozásnak a BMA AG által választott formájának vállalásáról, fenntartásáról és megszüntetéséről szóló határozatokat hozták, akkor úgy tűnik, hogy Németország tekintendő *az elkövetés helyének*. Olyan határozatokról van szó ugyanis, amelyeket a BMA AG igazgatótanácsa a németországi székhelyen hozott.
- 23 Ezzel szemben a Bíróság az ÖFAB ítéletben egy hasonló esetben – amelyben egy társaság hitelezőinek azért keletkezett kára, mert e társaság részvényese engedte, hogy a társaság tovább folytassa üzleti tevékenységét annak ellenére, hogy tőkehiányban szenvedett – megállapította, hogy a károkozó esemény helye az a hely, amelyhez a társaság üzleti tevékenysége és az ezzel összefüggő pénzügyi helyzet kapcsolódik.
- 24 Abban az ügyben, amelyben az ÖFAB ítéletet hozták, az alperest egy társasággal szemben terhelő olyan ellenőrzési kötelezettség állítólagos elmulasztásáról volt szó, amelyet a társaság székhelyén kellett végrehajtani. A jelen ügyben azonban nem könnyű megállapítani a károkozó esemény helyét. Különböző alapul szolgáló kifogásokról van szó ugyanis, amelyek különböző tagállamokban végzett cselekményekre utalnak. Az érintett kifogástól függően képviselhető azon álláspont, hogy *az elkövetés helye* Németországban, Hollandiában vagy a hitelezők székhelye szerinti országokban található.
- 25 A kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint – mint az ÖFAB ítélet alapjául szolgáló ügyben – szoros kapcsolat áll fenn az alapeljárásban indított kereset és (a jelen ügyben) a holland bíróságok között, mivel a kár abban nyilvánul meg, hogy egy holland társaság hitelezőinek követeléseit behajthatatlanok. A holland bíróságok tudják leginkább megítélni, hogy milyen következményekkel jár a német anyavállalat magatartása a holland társaságra nézve, mivel a BMA NL által a hitelezők részére nyújtott főszolgáltatást (élelmiszeripari gépek gyártása) Hollandiában teljesítették, és a Hollandiában székhellyel rendelkező felszámoló birtokában vannak az e társaság pénzügyi helyzetére és a hitelezők követeléseire vonatkozó információk.
- 26 Az alapeljárás sajátossága, hogy a követeléseket nem az érintett károsultak, hanem a felszámoló érvényesítette a károsultak „javára”. A kérdést előterjesztő bíróság e tekintetben a CDC-ítéletre hivatkozik. Az ezen ítélet alapjául szolgáló ügyben a

károsultak egy jogérvényesítő társaságra engedményezték a követeléseiket. A Bíróság álláspontja szerint a követelésnek az eredeti hitelezők általi engedményezése önmagában nem fejthet ki hatást a „Brüsszel Ia” rendelet 7. cikkének 2. pontja (e rendelkezés előzménye) értelmében joghatósággal rendelkező bíróság meghatározására, így a károkozó eseményt minden kártérítési követelés tekintetében – a követelések esetleges engedményezésétől vagy összevonásától függetlenül – külön kell meghatározni.

- 27 A kérdést előterjesztő bíróság szerint felmerül a kérdés, hogy a CDC-ítéletben kialakított szigorú szabályok vonatkoznak-e az *elkövetés helyének* meghatározására is olyan kereset esetében, amelyet egy felszámoló valamennyi hitelező javára indít, mivel e tekintetben nem követelések engedményezéséről vagy összevonásáról van szó, hanem csupán kollektív érdek képviselétéről a felszámolónak a fizetéseképtelenségi eljárás körébe tartozó vagyon értékesítésével kapcsolatos törvényi feladata alapján. Felmerül továbbá a kérdés, hogy alkalmazandó-e a szigorú szabályok a Stichting által a BW 3:305a. cikke szerint indítotthoz hasonló közérdekű kereset tekintetében. Ebben az esetben is kizárólag egy kollektív érdek képviselétéről van szó ugyanis, nem pedig követelések engedményezéséről vagy összevonásáról.
- 28 A kár bekövetkezése helyének meghatározása a jelen ügyben nehézségekkel jár, mivel nem egyértelmű, hogy hol keletkezett az eredeti kár. A kérdést előterjesztő bíróság azonban arra a feltételezésre hajlik, hogy a BMA NL vagyonának (a fizetéseképtelenségi eljárás körébe tartozó vagyon) helye tekinthető azon helynek, ahol valamennyi hitelező az eredeti kárt elszenvedte, mivel a hitelezőknek a BMA AG magatartása miatt csak azt követően keletkezett kára, hogy a finanszírozásnak a BMA AG általi megszüntetése hátrányosan befolyásolta a BMA NL vagyonát.
- 29 A kérdést előterjesztő bíróság arra is keresi a választ, hogy a CDC-ítéletben a „Brüsszel Ia” rendelet 8. cikke 1. pontjának (e rendelkezés előzményének) alkalmazása tekintetében kialakított azon szabály, amely szerint a több alperessel szemben indított keresetek közötti kapcsolatot a keresetek benyújtásának időpontjában kell megítélni, és később bekövetkező körülmények nem változtatnak ezen, alkalmazandó-e az e rendelet 8. cikkének 2. pontja értelmében vett, harmadik fél perbevonásával folyó perben. Amennyiben ez a helyzet, a harmadik fél perbevonásával folyó per eldöntésre vonatkozó bírósági joghatóságot is a kereset benyújtásának időpontja alapján kell megítélni.
- 30 Az e kérdésre adandó válasz jelentőséggel bír a jelen ügyben, mivel a kérdést előterjesztő bíróság kezdetben jogellenesen állapította meg a felszámoló keresetével kapcsolatos joghatóságát a fizetéseképtelenségi rendelet 3. cikke alapján. Az e kérdésre adandó nemleges válasz esetén ez a téves döntés azt eredményezné, hogy a kérdést előterjesztő bíróság a Stichting által benyújtott beavatkozási kereset tekintetében elveszítené a „Brüsszel Ia” rendelet 8. cikkének 2. pontjára alapozott joghatóságát, és hogy utólag kellene eldöntenie, hogy rendelkezik-e joghatósággal más alapon. Ha a CDC-ítéletből eredő, fent említett szabály ezzel szemben alkalmazandó a „Brüsszel Ia” rendelet 8. cikkének

2. pontja értelmében vett, harmadik fél perbevonásával folyó perre, akkor e rendelkezés szerint fennmarad a kérdést előterjesztő bíróságnak a Stichting keresetének elbírálására vonatkozó joghatósága. Ezt a keresetet ugyanis azt követően indították, hogy a kérdést előterjesztő bíróság megállapította – a felszámoló által indított – eredeti eljárásra vonatkozó joghatóságát.

- 31 Végül a kérdést előterjesztő bíróság azt a kérdést teszi fel, hogy az alkalmazandó jog megállapítása során jelentőséggel bír-e azon körülmény, hogy valamennyi hitelező kárának keletkezéséhez hozzájárult az, hogy a BMA AG nem vállalt a leányvállalatával, a BMA NL-lel kötendő, a német jog alkalmazását előíró további finanszírozási megállapodásokat. A kérdést előterjesztő bíróság azt szeretné megtudni, hogy e tekintetben a „Róma II” rendelet 4. cikkének (3) bekezdése értelmében vett olyan körülményről van-e szó, amelyből az következik, hogy a jogellenes károkozás szorosabban kapcsolódik egy Hollandiától eltérő országhoz.

MUNKADOKUMENTUM